

սուսնասիրութիւնը և Սուրբ Գիրքի ծանօթութիւնը. այսպէսով երևան հանենք հակադրութիւնը որ կայ մահաւատ բարեպաշտութեան և Քրիստոսի սոսքեալնեւրուն համակ բարոյական երկիւղածութեան միջև. այս նոր զաւարտները ծաւալենք գիրքերու միջոցաւ և ուսուցումով կղերին կարգերուն մէջ. եպիսկոպոսներու պալատը և մինչև Պապին շրջապատը՝ Քրիստոնէական վերածնութեան դատին կո՛ղմը չահենք նոյնիսկ եկեղեցւոյ պետերը. այն ատեն ասոնք բոլորովին բնական կերպով և առանց անկարգութեան պիտի ներմտւեն այդ զաւարտները հաւատացեալներուն մէջ։ Ուրիշ խօսքով, երասմոս պարկեշտութիւնը ունէր հաւատալու թէ կարելի էր զլուս հանել եկեղեցական բարեկարգութիւնը անոնց իսկ զործակցութեամբ՝ որոնք ամենէն աւելի կ'օգտուէին գոյութիւն ունեցող զեղծութիւնէն, ժ՛՛ղ՛ գարու կարգ մը պարկեշտ անձնաւորութիւններ կը կարծէին որ ճշմարտութեան զօրութիւնը պիտի կարենար յորդորել միապետութիւնը կամովին հրաժարելու իր բացարձակ իշխանութենէն և առանձնաշնորհութենէն, հայրենիքի խորանին վրայ գոհելու համար գտնոնք։ Ո՛հ, անկասկած. հիանալի պիտի ըլլար ասանկ բան մը։ Մէկ բան կը պակսէր արդիւնաւորելու համար այդ մեթոտը. չահագրգռուողներուն համակերպումը՝ բարեկարգուելու։ Ու ճիշդ այս բանն էր որ անոնք բնաւ տրամադիր չէին ընելու։ Որովհետեւ Երասմոս ճանչցած էր կարգ մը բազմահմուտ, յոյժ լուսամիտ, չափազանց անչահախնդիր եպիսկոպոսներ, կը մտածէր որ միւսներն ալ շուտով անոնց պիտի յարէին, անոնց օրինակին սուրբ ազդեցութեամբը. անոնց կը յանձնարարէր համբերութիւն, շրջահայեցութիւն, զգուշաւոր զիւանագիտութիւն՝ գտնոնք իրենք աշխուհ համար, և չէր տեսներ թէ չատերը այն անուանի պետերէն, որոնց վրայ յոյս կը գնէր, իրեն պէս աշխատասէնեակի մարդեր էին, ազմուկէ սարսափող, երկչոտ փափուկ բնութիւններ. մինչդեռ զեղծութիւններու պահպանումէն չահ ունեցողները, խղճահարութենէ գրեթէ չազգուող անձեր, չէին վարաներ ի գործ գնել բոլոր միջոցները, կարենալու համար պահպանել իրենց մենաշնորհաւ գիրքը։

Լուտեր, ինք ալ, մեծապէս կը փափաքէր որ բարեկարգութիւնը խաղաղօրէն կատարուի, եպիսկոպոսներուն և Պապին միջոցաւ։ Գանիցս կոչ կ'ուղղէ Պապին՝ այս մասին. պերճախօս աղերսանքներով եպիսկոպոսներուն գործակցութիւնը կը խընդրէ. բայց երբ կը տեսնէ որ ոչ Պապը, և ոչ եպիսկոպոսները չեն հաւանիր փարիլ այն արդար դատին որուն համար կը գիմէր իրենց, անոնց դէմ կը դառնայ. միմիայն ափսոսալով չի շատանար, չի մետներ իր աշխատութեան խօսքը՝ իր սիրած հեղինակներուն ընկերակցութեանը մէջ փնտռելու համար իր սփոփանքը։ Իր վանականի կոչտ կօչիկներուն փոշին կը թօթափէ իրեն դէմ գոցուող շքեղաշուք դուռներուն առջև։ Երբ կը տեսնէ թէ մեծերը լաւ չեն տրամադրուած իրեն հանդէպ, կը զիմէ քրիստոնէայ ժողովուրդին, հաւատացեալներու խիղճին, և առանց զիւանագիտութեան ու խորամանկութեան, Ս. Գիրքը լա՛յն կը բանայ ժողովրդական զանգուածին առջև, ըսելով անոր «Ա՛ռ և կարգա՛ն»։

Թրգլ. ՀՐԱՆԴ ՍԱՐԿՍԻԱԿ

J. RÉVILLE

(Մնացեալը յաջորդով)

Ի Ն Զ ՈՒ Ե Կ Ա Ր

Ինչո՞ւ եկար։

Երկինքս անդորր եր եւ անաւպ, եւ երջանիկ եր հովանին իմ սքնակիս։ Ինչպէս կարող էի զիսնալ քե այդքան բանգ ու սիրելի պիս՝ դառնայիր։

Ինչո՞ւ եկար։

Ինչո՞ւ գացիր։

Քանի անգամ մ'ինձ գալէդ ետք Սուրբեցոյցի ինձի՝ հանչնալ վրսեմագոյն ճնորհն Ասուծոյ, եւ ցուցոյցի քե անկե ուրիշ ամեն ինչ ոչինչ եր։ [գուրս

Ինչո՞ւ գացիր։

Թրգլ. Անգլ. Կ